Internationale Vereniging voor Neerlandistiek

colloquium.ivn.nu

NEDERLANDS IN BEWEGING

20ste Colloquium Neerlandicum

27 t/m 31 augustus 2018 | KU Leuven

INHOUD

5 **Voorwoord**
6 **Openingszitting**
7 **Algemene informatie**
8 **Internationale Vereniging voor Neerlandistiek**
15 **Welkom in Leuven**
16 **Plattegrond**
18 **Weekoverzicht**
21 **Cultureel programma**

22 **Overzicht sprekers**
22 Cultuur
22 Didactiek
23 Letterkunde
24 Taalkunde
25 Vertalen

26 **Lezingen per dag**
26 Dinsdag 28 augustus
45 Woensdag 29 augustus
62 Donderdag 30 augustus
81 Vrijdag 31 augustus

85 **Biografieën sprekers**
104 **Deelnemers**

COLOFON

Augustus 2018

Internationale Vereniging
voor Neerlandistiek

Universiteit Utrecht
Trans 10, kamer 2.37
3512 JK Utrecht
Nederland

Telefoon: (+31) (0) 30 253 2346
Website: www.ivn.nu
E-mail: bureau@ivn.nu
Vormgeving: Sjoukje van Gool
Correctie: MbH Communicatie
Drukwerk: printdeal.be

woorden temmen in de congrestas met dank aan de Dick van Nievelt stichting

bijna onmiddellijk herkenbare sonnetvormen en andere vaste vormen die zich vooral in haar tweede dichtbundel concentreren (*De vogel Phoenix*, 1947). Deze bundel opent met drie rouwgedichten die een zeer strenge vorm hebben en zich als drieluik aanbieden. De strenge bouw heeft met het uitspreken van onzegbaar verdriet te maken. Na een korte bespreking van de samenhang tussen vorm en inhoud in deze drie gedichten ga ik op zoek naar de dynamiek van de beweging van de vormen in Vasalis' poezie en probeer op die manier de (mystieke) band te begrijpen tussen haar leven en haar manier van schrijven.

'Decibelletrie': het literaire hoorspel en de Nederlandse radio-omroepen

Siebe Bluijs[1], Evelien Verschueren[2]
[1-2] Universiteit Gent, Gent, België

Lezing Letterkunde MSI 00.14 | 15:00 - 15:30

In de tweede helft van de twintigste eeuw waren tal van Nederlandse literaire auteurs betrokken bij hoorspelproducties. Jeroen Brouwers, Gerrit Komrij, Willem Brakman, Jacques Hamelink en Tonnus Oosterhoff tekenden bijvoorbeeld voor vertalingen van buitenlandse scripts of leverden een origineel scenario aan.
Op een studie uit 1984 na is het Nederlandse literaire hoorspel echter nauwelijks onderzocht; de periode na 1984 is zelfs vrijwel geheel onbelicht. Ons recente onderzoek naar de hoorspelproductie in Vlaanderen laat zien dat onderzoek naar dit grotendeels buiten beschouwing gelaten genre een aanvulling vormt op literair-historische kennis.
Deze bijdrage onderzoekt hoe de relatie tussen de specifieke Nederlandse radiocultuur en het literaire veld zich ontwikkelde in de tweede helft van de twintigste eeuw door zich te richten op het hoorspel. Welke invloed hadden de verschillende zuilen (en de ontzuiling vanaf de jaren zestig) op producties voor de radio, waarbij literaire auteurs betrokken waren? Wat deden de verschillende omroepen om auteurs te engageren voor het hoorspel? Hoe keken auteurs aan tegen het genre en in hoeverre maakten zij gebruik van expertise bij de radio-omroep om zich het hoorspel eigen te maken?
Aan de hand van archivalia uit onder meer de archieven van het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid en het Literatuurmuseum in Den Haag – zoals correspondentie en originele scenario's – willen wij de relaties tussen de radio-omroep en literaire auteurs in kaart brengen. Door een verkenning van de institutionele context willen wij een bijdrage leveren aan een plaats voor het hoorspel in de literatuurgeschiedenis.

Een geschiedenis van de Hongaarse literatuur in het Nederlands

Jakob Faber
Károli Gáspár Református Egyetem, Boedapest, Hongarije

Onderzoek in beweging Letterkunde MSI 00.14 | 15:30 - 16:00

In mijn bijdrage wil ik graag de vraag beantwoorden welke rol Hongaarse literaire teksten spelen binnen de Nederlands(talig)e literaire wereld en hoe deze teksten literair-historisch gesitueerd moeten worden.
Vertaalde literatuur bevindt zich in een wat ongemakkelijke positie. Over Vestdijk, Claus, Wolff & Deken, Lucebert en Hadewijch zijn monografieën geschreven en analyses van hun werk gemaakt; hun leven en teksten zijn opgenomen in literatuurgeschiedenissen van uiteenlopende soort. Voor vertaalde auteurs geldt dat in veel mindere mate. Wanneer vertaalde literatuur onderwerp van onderzoek is, gaat het doorgaans over vertaalproblemen, niet om een inhoudelijke interpretatie van de tekst. Hongaarse schrijvers als Imre Kertész, Magda Szabo en Péter Esterházy zijn in hun eigen land gecanoniseerd, bestudeerd, geanalyseerd en geïnterpreteerd, maar vallen in het Nederlandse taalgebied wat dat betreft buiten de boot. Behalve hun vertaalde teksten zelf is er geen kadering van hun oeuvre beschikbaar voor de Nederlandstalige lezer, hoewel hun werk wel deel uitmaakt van het Nederlandstalige literaire systeem. Deze leemte zie ik graag gevuld.
De opzet van mijn bijdrage is in feite tweeledig. Enerzijds probeer ik te reconstueren hoe het de Hongaarse literatuur in het Nederlands historisch vergaan is: welke teksten werden wanneer en door wie vertaald? Hoe was de receptie van deze teksten? Anderzijds gaat het me erom voor de Nederlandse lezer een context te schetsen van de werken zelf: hoe verhouden de vertaalde werken zich tot de Hongaarse literatuur in bredere zin? In welke mate zijn ze representatief? Welke culturele of historische lacunes bemoeilijken de interpretatie van Hongaarse literatuur door Nederlandstalige lezers en hoe zijn deze lacunes te vullen?
Ik hoop door deze parallele benadering uiteindelijk in beide betekenissen 'een geschiedenis van de Hongaarse literatuur in het Nederlands' te kunnen presenteren.

Nederlandse literatuur in beweging: het project Eastbound-CODL en de casus Theun de Vries in Centraal-Europa

Orsolya (Orsi) Réthelyi
Eötvös Loránd Universiteit (ELTE), Boedapest, Hongarije
Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, Amsterdam, Nederland

KEYNOTE **Letterkunde** MSI 00.14 | 16:30 - 17:15

Algemeen wordt aangenomen, dat grote talen zoals het Frans, het Engels en het Duits veel van hun eigen literatuur exporteren, terwijl kleinere talen, waaronder het Nederlands, vooral afhankelijk zouden zijn van de import van literatuur. Recent onderzoek toont aan dat dit een al te simplistische voorstelling van de werkelijkheid is. Het project *Eastbound. The distribution and reception of translations and adaptations of Dutch-language literature, 1850-1990* maakt deel uit van het overkoepelende initiatief *Circulation of Dutch Literature (CODL)*. Het project onderzoekt hoe Vlaanderen en Nederland tussen 1850 en 1990 niet enkel literatuur uit het buitenland importeerden, maar ook hoe de Nederlandstalige literatuur zelf een belangrijk exportproduct was. Het project concentreert zich enerzijds op het Duitse taalgebied en analyseert anderzijds hoe via het Duits ook de Poolse, Tsjechische en Hongaarse taalgebieden de Nederlandstalige literatuur leerden kennen. Door te focussen op de veelzijdigheid van zowel de import als de export in combinatie met kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksgegevens, wil het project de complexiteit van de transnationale cultuurstromen aantonen *http://www.codl.nl/codl-eastbound/about*.
In mijn lezing wil ik een casus presenteren van het onderzoek binnen het project Eastbound-CODL naar het gevarieerde oeuvre van Theun de Vries (1907-2005) in het Hongaars, Pools en Tsjechisch. Er wordt gekeken naar hoe de actoren (de auteur, uitgevers, vertalers, bewerkers, critici, literaire agenten etc.) en instituties (uitgeverijen, literaire tijdschriften, genootschappen, jury's, overheidsdiensten, commerciële organisaties etc.) de export van het werk van De Vries beïnvloed hebben. Ook zal verband gelegd worden met de politieke, ideologische en de economische context die zijn schrijverschap en de